

THE NIGHTINGALE OF LOVE. THE FAIRIES THAT FASCINATED HAYNE

*A.AKBAROV, FERGANA STATE UNIVERSITY FOREIGN LANGUAGE TEACHER,
ASSOCIATE PROFESSOR, CANDIDATE OF PEDAGOGICAL SCIENCES*

SH. ABDILOEV, TEACHER OF FERGANA STATE UNIVERSITY

ABSTRACT

*THIS ARTICLE DISCUSSES THE ROLE OF WOMEN IN THE LIFE AND
WORK OF THE GREAT GERMAN POET HEINRICH HAYNE.*

KEYWORDS: FIRST LOVE, SPRING FLOWER, EMOTION, MORNING ROSE,
REJECTED LOVE, BEAUTY MARTYR, MARRIAGE SICKNESS, AUTUMN FLOWER,
DEATH

МЕН БИЛМАДИМ, ГУЛ КИМГА ШАЙДО,
ЛЕК СЕВАРМАН БАРЧА-БАРЧАСИН.

(ҲАЙНРИХ ҲАЙНЕ)

ИНСОН ЖУФТ ЯРАТИЛГАН. ВОЯГА ЕТГАЧ, ҲОҲ ЭРКАК ЁКИ АЁЛ
КИШИМИ ЎЗ ЖУФТИНИ ТОПИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛАДИ. БУ ҲОДИСА
ИНСОННИНГ МАЪЛУМ ЁШИДА ЮЗАГА ЧИҚАДИ. КИМДАДИР ЭРТА,
БОШҚАСИДА КЕЧ. БАРИ БИР ЎЗ ТЕНГИНИ ТОПАДИ. “ЖУФТ БЎЛИБ ЯШАШ-БУ
ТАБИАТ ҚОНУНИДИР. ШУНИНГ УЧУН ДУНЁДАГИ БАРЧА ЖОНЗОТЛАР ЎЗ
ЖУФТИ БИЛАН ЯШАЙДИ”[1,126].

ОДАТДА БУ МУНОСАБАТ НИКОҲ ОРҚАЛИ БОҒЛАНАДИ. ЕВРОПАДА
ҲАМ ШУНДАЙ, БИРОҚ УЛАРДА ЭРКИНЛИККА ИНТИЛИШ КУЧЛИРОҚ, ЯЪНИ,
ИСТАГАН КИШИСИ БИЛАН ҲОҲЛАГАНИЧА ЯШАШНИ АФЗАЛ КЎРИШИ СИР
ЭМАС. БИРОВ У ЁҚҚА ТУР, БУ ЁҚҚА ТУР ДЕМАСА, ОДАМГА ЁҚАДИ-ДА!

ҲАЙНЕ ҲАМ ЎЗ ЖУФТИНИ УЗОҚ ИЗЛАДИ. УНИНГ БИРИНЧИ
МУҲАББАТИ ГАРЧИ КАМ ЭСЛАНСА ҲАМ, КИЧКИНА ВЕРОНИКА БЎЛГАН.
БИРИНЧИ ВА ФОЖИАЛИ. ҲАЙНЕ БУНИ “САФАР МАНЗАРАЛАРИ” ВА БОШҚА
АСАРЛАРИДА ЁЗИБ, АБАДИЙЛАШТИРИБ ҚОЛДИРДИ.

У ЁЗАДИ: “УРСУЛА МЕНИ КЕЧҚУРУН БИР СОКИН ХОНАГА БОШЛАБ
КИРДИ. КИЧКИНА ВЕРОНИКАНИ МЎЪЖАЗ ТОБУТДА ЧИРОЙЛИ ЁТГАНИНИ
ТАСАВВУР ҲАМ ҚИЛА ОЛМАЙСИЗ. У КИЧИК ОҚ КАФАНЧАДА ЁТАР,

КУЛИМСИРАБ ТУРГАН ЮЗИГА ЭСА, БОШ ТОМОНИГА ҚЎЙИЛГАН ШАМЛАРНИНГ ГУЛЛАР УЗРА ЁҒДУСИ ТУШИБ ТУРАРДИ. СТОЛ УСТИДА ШАМ ВА ГУЛЛАР ҚУРШОВИДА ЁТГАН МУРДАНИ ТАНИДИМ ВА СЎРАДИМ: “НЕГА КИЧКИНА ВЕРА ЖИМ?” УРСУЛА: “ЎЛИМ ШУНДАЙ ҚИЛАДИ”ДЕБ ЖАВОБ БЕРДИ. ВИДОЛАШУВ ОЛДИДА ТУРИБ КУЗАТГАН МАНЗАРА ҲАЙНЕНИНГ КЎЗ ОЛДИДАН КЕТМАС, БОЛАЛИГИДА ИЛК КЎНГЛИГА ЁҚҚАН КИЧКИНА ВЕРАНИ УНУТА ОЛМАСДИ. УНИНГ ТИМСОЛИНИ ЭСА, У ЎЗ ЛИРИКАСИДА ОРОМГУЛНИ ТЕЗ-ТЕЗ ЭСЛАБ ЎТГАН. БУНИНГ ИЗОҲИНИ ҲАЙНЕНИНГ ДЎСТИ КАРОЛИНА ЖОБЕРНИНГ ЭСДАЛИКЛАРИДА УЧРАТИШ МУМКИН. “БИЗ АДирГА ЧИҚҚАНИМИЗДА ҚИЗЧА ҚЎЛИДА ГУЛЛАР БИЛАН ЎЙНАБ ЮРАРДИ, БУ ҚАЛАМПИРГУЛ ШОҲЧАСИ ЭДИ. ТЎСАТДАН У ГУЛЛАРНИ ЛАБЛАРИГА ТЕГИЗИБ МЕНГА УЗАТДИ. БИР ЙИЛ ЎТИБ, КАНИКУЛГА КЕЛГАНИМДА КИЧКИНА ВЕРА ОЛАМДАН ЎТГАН ЭДИ. ЎШАНДАН БЕРИ ВАФОТ ЭТГАНИГА ИШОНГИМ КЕЛМАС, У ТИРИКДЕК ЭДИ. НИМА УЧУН? НЕГА? БУ ҚИЗИК, СИРЛИ ЭМАСМИ? БУ БЎЛИБ ЎТГАН ВОҚЕАЛАРНИ КАТТА БАХТСИЗЛИКНИ ЭСЛАГАНДЕК, АЧЧИҚ ҲИСЛ[2].

ҲАЙНЕ КИМГА КЎНГИЛ ҚЎЙГАН БЎЛСА, ЎЛИМ УНИ ТАЪҚИБ ҚИЛИБ ЮРАРДИ. КИЧКИНА ВЕРА ОРОМГУЛ БЎЛСА, ГЎЗАЛ ГИМНАЗИЯ ЎҚУВЧИСИ А-ТОНГГИ АТИРГУЛ. БИРОҚ, ҲАЙНЕ ИЛК КЎНГИЛ ҚЎЙГАН ҚИЗ ҲАЁТНИ ЭРТА ТАРК ЭТДИ. ШУНДАЙ ҚИЛИБ ГИМНАЗИЯ ЙИЛЛАРИДАГИ ЙЎҚОТИШ, АЛАМ, СОҒИНЧДАН, КИШИ ВОЯГА ЕТГАНДА КЕЧ БЎЛАДИГАН АЗОБЛАРДАН ЗАҲАРЛАНИБ БЎЛГАН ЭДИ.

ҚИЗИЛ ЗЕВХАН ШОИРНИНГ ҲАЁТИДА ТУБ БУРИЛИШ БЎЛДИ. ҲАЙНЕГА ИОЗЕФ ЗЕФХАН КАТТА ТАЪСИР КЎРСАТДИ. У ҲАЙНЕНИ МЕЛАНХОЛИЯДАН ЁРУҒ ДУНЁДАГИ АРНИ БОШИМДАН КЕЧИРАР ЭДИМ”[2].

МИСТИК-РОМАНТИК ЮКСАКЛИККА ҚАЙТАРДИ. ШОИР ЗЕВХАН БИЛАН БЎЛГАН МУНОСАБАТЛАРИНИ “МЕМУАР”ИДА БАТАФСИЛ ТАСВИРЛАГАН, У ПАЙТДА ҲАР ИККИСИ ЎН ОЛТИ ЁШДА БЎЛГАН. ЗЕФХАННИНГ СОЧЛАРИ МАЛЛА ЭМАС, БАЛКИ ҚОНДЕК ҚИП-ҚИЗИЛ БЎЛИБ, ЕЛКАСИДАН ПАСТГА СЕЛКИЛАБ ТУШИБ ТУРАРДИ. ЎН ТЎРТ ЁШИДА ЕТИМ ҚОЛГАН. ШУ БОИС БОБОСИНИНГ ТАРБИЯСИДА ЭДИ. ЗЕФХАН КАСБИ ЖАЛЛОД БЎЛГАН КИШИНИНГ ҚИЗИ БЎЛГАН. БОБОСИ ҲАМ ЖАЛЛОД БЎЛИБ

ХИЗМАТ ҚИЛГАН. ЖАЛЛОДЛИК КАСБИ АВЛОДДАН-АВЛОДГА ЎТИБ, ЖАЛЛОДЛАР СУЛОЛАСИНИ ТАШКИЛ ЭТГАН. УЛАРНИНГ УЙЛАРИ ШАҲАР ЧЕККАСИДА ЖОЙЛАШГАН БЎЛИБ, МАҲАЛЛИЙ АҲОЛИ БУ УЙНИ ЧЕТЛАБ ЎТИШАРДИ. ЗЕФХАН КЎПГИНА “ЭСКИ ХАЛҚ ҚЎШИҚЛАРИНИ” БИЛАРДИ[2]. ШУ САБАБ У ҲАЙНЕДА ШУНДАЙ ШЕЪРИЯТГА ИШТИЁҚ УЙЎТДИ. УЛАР ЎРТАСИДАГИ МУЛОҚОТ ТАЪСИРИДА ЯРАЛГАН “ТУШЛАР” ШЕЪРИЙ ТУРКУМИ ҒАМГИН ВА ҚАҲРЛИ ЭДИ. ЗЕФХАН БОЛАЛИКДАН ТО ЎСМИРЛИГИГАЧА АЛОҲИДА ҲАЁТ КЕЧИРГАН. ШУ САБАБЛИ БЎЛСА КЕРАК, У ТОРТИНЧОҚ, ОДАМОВИ, ЯЪНИ ОДАМЛАРДАН ЎЗИНИ ОЛИБ ҚОЧАР, МУОМАЛАДА ҲАМ ЎЖАР ЭДИ. УНИНГ БОБОСИ ҲУНАРИНИНГ ТАРТИБ-ҚОИДАЛАРИГА КЎРА, ЮЗИНЧИ АЙБДОРНИНГ БОШИНИ КЕСГАНДАН Кейин, ҚИЛИЧНИ МАХСУС ТАЙЁРЛАНГАН ҚАБРГА КЎМГАН. БИРОҚ БУВИСИ БОБОСИНИНГ ЎЛИМИДАН Кейин СЕҲРГАРЛИКДА ҚЎЛЛАШ МАҚСАДИДА ҚИЛИЧНИ КАВЛАБ ОЛГАН. ҲАЙНЕ АНА ШУ ҚИЛИЧНИ КЎРСАТИШНИ ҚАЙТА-ҚАЙТА ИЛТИМОС ҚИЛГАНИДАН СЎНГ, ЗЕФХАН ҚИЛИЧ ЯШИРИЛГАН БИР ҲУЖРАГА БОШЛАБ БОРДИ. ШУ ЗАҲОТИ У ҚЎЛИДА ЎТКИР ҚИЛИЧ БИЛАН ПАЙДО БЎЛДИ. У НОЗИК ҚЎЛЛАРИ БИЛАН ҚИЛИЧНИ БАЛАНД КЎТАРИБ:

ЛАЗЗАТМИ, СЕНГА ҚИЛИЧ ТИҒИНИ ЎПМОҚ?

ЯРАТГАННИНГ СЎНГГИ НЕЪМАТИН ТОТМОҚ?

МЕН ҲАМ ЎША ОВОЗДА: “МЕНГА ҚИЛИЧ ТИҒИНИ ЭМАС, БАЛКИ ҚИЗИЛ ЗЕФХАННИ ЎПИШ ЛАЗЗАТЛИРОҚ”. У ҚИЛИЧ ЎЗИГА ТЕГИБ КЕТМАСЛИГИ УЧУН ҲИМОЯЛАНА ОЛМАЙ ҚОЛДИ, МЕН ЭСА БУНДАН ФОЙДАЛАНИБ КАТТА ЖАСОРАТ БИЛАН УНИНГ ЕТИШИБ БЎЛМАС ЛАБЛАРИДАН ШАРТТА ЎПДИМ. ҲА, ЮЗЛАБ ЗАРАРКУНАНДА ФИРИБГАРЛАРНИ БОШИНИ ТАНАСИДАН ЖУДО ҚИЛГАН ҲАҚИҚАТ ҚИЛИЧИГА ХИЛОФ РАВИШДА ИСНОДГА ҚОЛИШНИ ҲАМ ЎЙЛАМАЙ, БАДНОМ УРУҒ ЖАЛЛОД ҚИЗИНИ ЎПДИМ. МЕН УНИ СЕВГАНИМДАН ЭМАС, БАЛКИ ЭСКИ ЖАМИЯТГА БЎЛГАН НАФРАТ ВА ХУРОФАТЛАР САБАБ ЎПДИМ. ШУ ОН МЕНДА ТУЙҒУЛАР ОЛОВИ ЛОП ЭТИБ ЁНДИ. МЕН Кейинги ҲАЁТИМНИ АНА ШУ ИККИ ТУЙҒУГА БАҒИШЛАДИМ: ГЎЗАЛ АЁЛЛАР ВА ФРАНЦУЗ ИНҚИЛОБИГА БЎЛГАН МУҲАББАТГА.

ЗЕВХАННИНГ СЕХРЛИ БЎСАЛАРИ ҲАЙНЕНИНГ НОЗИК ҚАЛБИДА ТУЙҒУЛАР ВУЛҚОНИНИ ҲАРАКАТГА КЕЛТИРДИ. БУ ТУЙҒУЛАР ШОИР ҚАЛБИДАН ТАШҚАРИГА АСТА-СЕКИН ЧИҚИШИ УЧУН НОЗИК ҲИСТ-ТУЙҒУЛАРГА САБАБ КЕРАК ЭДИ. БУНГА САБАБ, ҲАМБУРГЛИК БОЙ АМАКИСИННИНГ ҚИЗИ АМАЛИЯ БЎЛДИ. АМАЛИЯ ҲАЙНЕ КАЛОНДИМОҒ БЎЛИБ, СОВУҚ ВА МАҒРУР ХУЛҚИ БИЛАН БОШҚАЛАРДАН АЖРАЛИБ ТУРАРДИ. У ЎН ЕТТИ ЁШЛИ ШОИРГА МЕНСИМАЙ, ТЎЙ-ЙИҒИНЛАРДА ШЕЪР ЎҚИБ, БЕШ-ОЛТИ ТАЛЕР ПУЛ ТОПИБ, РЎЗҒОР ТЕБРАТА ОЛАРМИДИ ДЕБ, УНИ МЕНСИМАДИ ВА УНИНГ СЕВГИСИНИ ТАН ОЛМАДИ. БИР ЁШИ УЛУҒ БОЙГА ТУРМУШГА ЧИҚИБ КЕТДИ. ҲАЙНЕ БУ ШАХСИЙ ДРАМАСИНИ ҚИЙИНЧИЛИК БИЛАН КЕЧИРДИ. АМАЛИЯГА БЎЛГАН БАХТСИЗ МУҲАББАТИ УНИНГ ШОИР БЎЛИШИДА БИРИНЧИ ТУРТКИ БЎЛДИ. КЕЙИНЧАЛИК БУ ШЕЪРЛАР ТЎПЛАМИДА ЎЗ АКСИНИ ТОПДИ ВА УМРИНИНГ ОХИРИДА “МЕН КЎЗ ЁШЛАРИМНИ ТЎККАН , АЛАМИМНИ СЎНДИРИШ УЧУН АЙШ-ИШРАТГА САБАБ БЎЛГАН АМАЛИЯ ОРЗУЛАРИМ ОЛАМИДА БИРИНЧИ БАҲОРГИ ГУЛИМ БЎЛДИ”, ДЕДИ[3].

ҲАЙНЕНИНГ ШОИР БЎЛИШИГА ЖИЯНИ АМАЛИЯГА БЎЛГАН СЕВГИСИ САБАБ БЎЛДИ. БУ УНИНГ “ҚЎШИҚЛАР КИТОБИ”ДА ЎЗ ИФОДАСИНИ ТОПДИ. МАҒРУР АМАЛИЯГА АТАБ, МАШҲУР “ТУШЛАР”, “ҚЎШИҚЛАР”, “ЛИРИК ИНТЕРМЕЦЦО”, “ТАҒИН ВАТАНДА” КАБИ АСАРЛАРИНИ БАҒИШЛАДИ. ЕТТИ ЙИЛ ЎТИБ, АМАЛИЯНИНГ СИНГЛИСИ ТЕРЕЗАНИ СЕВИБ ҚОЛДИ. ТЕРЕЗА ҲАМ ОПАСИ КАБИ ШОИРНИНГ СЕВГИСИНИ РАД ЭТДИ. ҲАЙНЕ ТЕРЕЗАГА “ТАҒИН ВАТАНДА”, “ К ЛАЗАРГА” ШЕЪРЛАРИНИ БАҒИШЛАДИ.

ҲА, ЮРАГИМ ДАРДЛИ, ТОБОРА
СИЛҚИБ-СИЛҚИБ УНДАН ТОМАР ҚОН.

ҲАМ ОШИҚ У, ҲАМДА САДПОРА.

СЕН-ЧИ, БУНИ КЎРМАЙСАН БУ ОН.

(ХАЙРИДДИН САЛОҲ ТАРЖИМАСИ)

ҲАЙНЕ ПАРИЖДА “ПАРИЖ АЁЛЛАРИ” САРЛАВҲАЛИ УНЧА СИЛЛИҚ БЎЛМАГАН ШЕЪРИНИ БИТДИ. БУ ШЕЪР АНЧА ШОВ-ШУВ,

МУҲОКАМАГА САБАБ БЎЛДИ. НИМА БЎЛГАНДА ҲАМ, ШОИР УМРИНИНГ ОХИРИГАЧА ГЎЗАЛЛИК ШАЙДОСИ БЎЛИБ ЯШАДИ. ШОЛ БЎЛИБ ЁТИБ ҚОЛИШИДАН ОЛДИН У ЛУВРГА БОРИБ, ВЕНЕРА МИЛОССКАЯНИ ҒОЯТ ГЎЗАЛ ЖАМОЛИНИ ТАМОША ҚИЛИБ, ЯЙРАБ КЕЛГАНДИ. АЁЛЛАРГА НИСБАТАН ИДЕАЛ ВА ҲАҚИҚАТ ЎРТАСИДАГИ ҚАРАМА-ҚАРШИЛИК, ШОИР УЧУН ЎТА ТИПИК БЎЛИБ, УНИНГ НОЗИК КЎНГЛИГА ОЗОР БЕРАРДИ.

ҲАЙНЕ ЎТТИЗ ЕТТИ ЁШИДА ЎН ТЎҚҚИЗ ЁШЛИ ПОЙАФЗАЛ СОТУВЧИ ҚИЗНИ ЁҚТИРИБ ҚОЛДИ. АСЛИ УНИНГ ИСМИ КРЕССЕНСИЯ-ЭЖЕНИ МИРА. ШОИР УНИ МАТИЛЬДА ДЕБ АТАЙ БОШЛАДИ. РОМАНТИКЛАР УЧУН БУ ЭНГ СЕВИМЛИ ИСМ ЭДИ. ГЎЗАЛ, БИРОҚ САВОДСИЗ БЎЛГАН ОДДИЙ ДЕҲҚОН ҚИЗИНИ ҲАЙНЕ ХОТИНЛИККА ОЛГАНИ ҲАЙРАТЛАНАРЛИ ЭДИ. МАТИЛЬДА ЎН БЕШ ЁШГАЧА ҚИШЛОҚДА ЎСДИ. КЕЙИН ЭСА ПАРИЖДАГИ ПАЙПОҚДЎЗ ХОЛАСИНИКИГА БОРДИ, У ЕРДА ҲАЙНЕНИ УЧРАТДИ. У МАЪЛУМОТСИЗ БЎЛИБ, ҲАТТО ЎҚИШНИ ҲАМ БИЛМАСДИ. ЎҚИШГА УҚУВИ ЙЎҚ ЭДИ. ШОИР АНА ШУНДАЙ ЎҚИШ, ЁЗИШ-ЧИЗИШНИ БИЛМАЙДИГАН АЁЛГА УЙЛАНДИ. “У МЕНИНГ ЯГОНА ЮПАНЧИМ,-ЁЗАДИ ҲАЙНЕ У ҲАҚДА,- ДЎМБОҚ, БАҚУВВАТ, НОЛИШ НИМАЛИГИНИ БИЛМАЙДИ”[3]. МАТИЛЬДА ЎЙИНГА ТУШГАНДА БЕЛИДАН ПАСТИНИ ЎЙНАТИБ, ЧИРОЙЛИ РАҚСГА ТУШАР, ШОИР ЭСА БУНДАН РАШК ҚИЛАРДИ. УНИНГ ЎЗИ РАҚСГА ТУШИШНИ ХУШ КЎРМАСДИ. БУНДАН ТАШҚАРИ У АЁЛИНИ КОКОКОТТ ЛАҚАБЛИ ТЎТИҚУШДАН ҲАМ ҚИЗФОНАРДИ, ЧУНКИ МАТИЛЬДА КОКОКОТТ БИЛАН БАНД БЎЛИБ, БАЪЗАН ХЎЖАЙИННИ УНУТИБ ҚЎЯРДИ. ҲАЙНЕ БУНГА НУҚТА ҚЎЙМОҚЧИ БЎЛДИ ВА ТЎТИҚУШНИ КАЛАМУШ ДОРИСИ БИЛАН ЗАҲАРЛАБ ТИНЧИТДИ. ТЎТИҚУШНИНГ ЎЛИМИ ВАЗИЯТНИ ЕНГИЛЛАШТИРМАДИ, ЧУНКИ ШОИРНИНГ ГЎЗАЛИ КОКОКОТТ I НИНГ ЎЛИМИ БИЛАН МУРОСА ҚИЛОЛМАДИ, ҲАТТО БУ ВОҚЕЛИК АДАБИЁТ ТАРИХИГА ҲАМ КИРДИ. ИЛОЖСИЗ, КОКОКОТТ ИНИ СОТИБ ОЛИШГА ТЎҒРИ КЕЛДИ[4,5]. ҲАЙНЕНИНГ МАТИЛЬДАГА БЎЛГАН МУНОСАБАТИ ИДЕАЛ ВА ҲАҚИҚАТ ЎРТАСИДАГИ ҚАРАМА-ҚАРШИЛИКДАН ИБОРАТ БЎЛДИ. БУ МУНОСАБАТЛАР 1836 ЙИЛИ БУ СЕВИШГАЛАР ЎРТАСИДАГИ КАТТА ЖАНЖАЛГА САБАБ БЎЛДИ. УЛАРНИНГ ЮЗ КЎРМАС БЎЛИБ КЕТИШЛАРИГА БИР БАҲИЯ ҚОЛДИ. ЖИЗЗАКИ, ҚИЗИҚҚОН ШОИР ДИЛИДАГИ АЛАМЛАРИНИ

СИР САҚЛАСА ҲАМ БЎЛАРДИ, БИРОҚ У ДАРДИНИ ҲАММАГА ДАСТУРХОН
ҚИЛИБ ЮРДИ. ДЎСТЛАРИ УНИНГ АЗОБЛАНАЁТГАНЛИГИНИ КЎРИБ,
ШЕЪРЛАРИДАН МИСОЛ КЕЛТИРИБ, ОВУТИШАРДИ:

ГУЛГА ИШҚИ ТУШИБ КАПАЛАК
АТРОФИДА МИНГ БОР АЙЛАНУР.
... БАЖОНУДИЛ БИЛГАН БЎЛАРДИМ
ГУЛНИНГ КИМГА ОШИҚ ЭКАНИН.
...МЕН БИЛМАДИМ, ГУЛ КИМГА ШАЙДО,
ЛЕК СЕВАРМАН БАРЧА-БАРЧАСИН.

(МИРТЕМИР ТАРЖИМАСИ)

ТУЙҒУ-ҲИССИЁТЛАР ТАЪСИРИДАГИ ШОИР АЁЛИНИНГ ГЎЗАЛ
БЎЛИБГИНА ҚОЛМАЙ, УНИНГ АҚЛЛИ БЎЛИШИНИ ҲАМ ИСТАРДИ, ХУДДИ
ХРИСТИНА ВУЛЬПИУС КАБИ (И.В.ГЁТЕНИНГ СЕВГИЛИСИ, КЕЙИНРОҚ АЁЛИ).

ҲАЙНЕ МАТИЛЬДАНИ БИЛИМ ОЛИШИ УЧУН ЁШ ҚИЗЛАР
ПАНСИОНАТИГА ЖОЙЛАБ ҚЎЙДИ. ЎҚИШ ХАҚҚИНИ ТЎЛАБ ТУРДИ. БИРОҚ
ПАНСИОНАТ ҲАМ УНИ ЎЗГАРТИРА ОЛМАДИ, У ҲЕЧ НАРСА ЎРГАНМАДИ.
ҲАЙНЕ УНГА НЕМИС ТИЛИНИ ЎРГАТМОҚЧИ БЎЛИБ ҚАТТИҚ УРИНДИ. БАРИ-
БИР ФОЙДАСИ БЎЛМАДИ. ШУ САБАБ МАТИЛЬДА ШОИРНИНГ БИРОНТА
ШЕЪРИНИ ЎҚИМАЙ, ҲАТТО ЭРИ НИМА БИЛАН ШУҒУЛЛАНИШИНИ БИЛМАЙ,
ШОИР СЎЗИНИНГ МАЪНОСИНИ ТУШУНМАЙ ДУНЁДАН ЎТИБ КЕТДИ.

БУ ҲАҚДА У: “ҲАЙНЕНИ АҚЛЛИ ДЕЙИШАДИ, КЎПГИНА АЖОЙИБ
КИТОБЛАР ЁЗГАН, ЎЗИМ ҲЕЧ НАРСА СЕЗМАСАМ ҲАМ, СЎЗЛАРГА
ИШОНИШИМ КЕРАК”,- ДЕЙДИ У СОДДАЛИК БИЛАН.

БИРОҚ МАТИЛЬДА ҚОМАТИ КЕЛИШГАН, ҚОРАСОЧ, БАЛАНД БЎЙ,
ПОРЛАГАН КЎЗЛАР, ТОРПЕШОНА, ҲАРАКАТЧАН, ҚУВНОҚ, ОҚКЎНГИЛ ВА
ЭРИГА СОДИҚ ПАРИЖЛИК АЁЛ ЭДИ. ОЛТИ ЙИЛ НИКОҲСИЗ ТУРМУШДАН
СЎНГ, ҲАЙНЕ ЎЗ РАСМИЙ ТЎЙЛАРИНИ ЎТКАЗДИ. ИККИ КУНДАН КЕЙИН
ЯГОНА МЕРОСХЎР АЁЛИГА ВАСИҚА БИТДИ. ВАСИҚАГА КЎРА УНИНГ АЁЛИ
ШОИР ВАФОТИДАН СЎНГ АЛБАТТА БОШҚА БИРОВГА ТУРМУШГА ЧИҚИШИ
КЕРАК ЭДИ.

МАТИЛЬДА УНИНГ БИРОНТА АСАРИНИ БИЛМАСЛИГИ ҲАЙНЕНИ ХАЙРОН ҚОЛДИРМАДИ, АКСИНЧА АЁЛИ УНИ МАҚТОВ, ШОИР СИФАТИДА ЭМАС, БАЛКИ ИНСОН СИФАТИДА СЕВДИ. БУ УНГА ЁҚАРДИ.

МУЛОЙИМ БЎЛМАСА ҲАМ, ҚУВНОҚ ХАРАКТЕРЛИ ФРАНЦУЗ АЁЛИГА ХОС ЧЎРТКЕСАР МАТИЛЬДА ЭРИГА АҚЛДАН ОЗИШ ДАРАЖАДА СОДИҚ ЭДИ. ГОҲИДА ХУНАР ҲАМ КЎРСАТАРДИ, АЧЧИҚЛАНИБ ҚУЮШҚОНДАН ЧИҚИБ КЕТАРДИ. БУ ВУЛҚОН ТЕЗ ОТИЛИБ, ТЕЗ СЎНИШИНИ ВА ҲЕЧ ҚАНДАЙ ИЗ ҚОЛДИРМАСЛИГИНИ ҲАЙНЕ ЯХШИ БИЛАРДИ.

ҲАЙНЕ МАТИЛЬДА БИЛАН ЙИГИРМА ЙИЛ ЯШАДИ. ШОИР АЁЛИНИ СЕВИБ, ҲУРМАТИНИ ЖОЙИГА ҚЎЙДИ. БУНГА ЖАВОБАН МАТИЛЬДА ҲАМ УНИ СУЮБ ЯШАДИ, “РАСЕ ГУЕ ИЛ ЕСТ ВОН” “ЧУНКИ У ЯХШИ”, ЯЪНИ УНИ ЯХШИЛИГИ УЧУН СЕВДИ. ШОИР ОҒИР КАСАЛГА ЧАЛИНГАНДА УНИ ЖУДА ЯХШИ ПАРВАРИШЛАДИ, ҒАМХЎРЛИК ҚИЛДИ.

ЭРИНИНГ ВАФОТИДАН КЕЙИН ҲАМ УНГА СОДИҚ ҚОЛДИ, КАМТАРОНА УМР КЕЧИРДИ. ЦИРК, ҚИЗИҚАРЛИ ПЬЕСАЛАР ҚЎЙИЛАДИГАН БУЛЬВАР ТЕАТРАРИГА БОРИБ ТУРАРДИ. УНИНГ УЙИГА БИРОНТАСИ МЕҲМОНГА КЕЛАДИГАН БЎЛСА, ДОИМ ҲАЙНЕ ЁҚТИРГАН ТАОМЛАРНИ БУЮРАРДИ. ОҚҚЎНГИЛ, СОДДАДИЛ АЁЛ БУНИ ТУРМУШ ЎРТОҒИ ХОТИРАСИНИНГ РАМЗИ ДЕБ БИЛАРДИ. УНИ ЯЛИНИБ-ЁЛБОРИБ ҚЎЛИНИ СЎРАГАНЛАР ҲАМ БЎЛГАН, БИРОҚ У ЭРИНИ УНУТМАСЛИГИ ВА БОШҚА ИНСОН ФАМИЛИЯСИДА БЎЛИШНИ ҲОҲЛАМАСЛИГИНИ АЙТАРДИ. ҲАЙНЕ АНА ШУНДАЙ АЁЛНИ СЕВГАН. МАТИЛЬДА ХОНАГА КИРИБ КЕЛГАНДА, ХУРСАНД БЎЛИБ, КЎНГЛИ ЯЙРАБ, ОРОМ ОЛАРДИ. БУ ҲОЛАТНИ У ҚУЙИДАГИЧА ТАЪРИФЛАГАН : “АЁЛИМ ТОНГГИ АТИРГУЛ , УНИНГ ТАБАССУМИ НЕМИС ТАШВИШЛАРИНИ АРИТИБ ЮБОРАДИ”.

ҚИЗИҚАРЛИ ҲОЛАТ: МАТИЛЬДА ЭРИНИНГ ВАФОТ ЭТГАН КУНИДАН ЙИГИРМА САККИЗ ЎТИБ 17 ФЕВРАЛЬ 1883 ЙИЛИ КВАРТИРАСИНИНГ ДЕРАЗАСИДАН ЙИҚИЛИБ ОЛАМДАН ЎТДИ.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. СОБИРОВ Н., ҲАДИСЛАР ИЛМ ВА ТАРБИЯ АСОСИ. Т., 2020Й., 126-БЕТ.

2. ГЕЙНЕ (ХЕЙНЕ) ГЕНРИХ (HEINE, HEINRICH) (1797-1856), АФОРИЗМЫ, БИОГРАФИЯ. [HTTP: // WWW. FOXLGN. RU/ APHORISM/BIOGRAPHY/HEINE. HTML](http://www.foxlgn.ru/aphorism/biography/heine.html)
3. АКБАРОВ, А. (2019). ABOUT ARTISTIC TREATS OF THE DESTINY OF ABULKASIM FIRDAUSI IN GERMAN LITERATURE. *SCIENTIFIC JOURNAL OF THE FERGANA STATE UNIVERSITY*, 2(2), 87-91.
4. АКБАРОВ, А. (2019). ABOUT POEM "PINE-TREE" BY HENRY HEINE AND ITS' TRANSLATIONS. *SCIENTIFIC JOURNAL OF THE FERGANA STATE UNIVERSITY*, 1(6), 83-87.
5. ABDULLAEVA, D., & АКБАРОВ, А. (2022). A LOOK AT THE SKY OR AN INTERPRETATION OF THE IMAGE OF THE MOON IN HAYNE'S LYRICS. *THEMATICS JOURNAL OF EDUCATION*, 7(1).
6. ГАЕВ Г., ГЕНИИ В ЧАСТНОЙ ЖИЗНИ, М., «КРОН ПРЕСС», 1999Г. С.69.
7. ABDILOVEV, S. O. (2022). NEMISTILIDARSLARIDAFRAZELOGIZMLARDANFOYDALANISHNINGINNOVATSIONUSULLARI. *АРХИВНАУЧНЫХИССЛЕДОВАНИЙ*, 2(1).
8. OXOJONOVICH, A. S., & USMOILOVICH, A. Y. (2022). ABOUT THE PROBLEMS OF LANGUAGE TEACHING TO LITTLE CHILDREN. *INTERNATIONAL JOURNAL OF CULTURE AND MODERNITY*, 14, 30-34.
9. OXOJONOVICH, A. S. (2022). ON THE GENERAL ASSOCIATIVE ASPECTS OF ALLEGORIC SYMBOLS. *SPANISH JOURNAL OF INNOVATION AND INTEGRITY*, 6, 424-428.
10. DAVRONOVNA, A. M. (2022). PRODUCTION OF HYDROLATE IN UZBEKISTAN FROM LOCAL RAW MATERIALS. *AMERICAN JOURNAL OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH AND DEVELOPMENT*, 5, 200-205.
10. [HTTP://VIKENT.RU/AUTHOR/829/](http://vikent.ru/author/829/)